

ՄԱՐԺԱԹ

Ազգային, Քաղաքական, Բանասիրական եւ Զուարճալիք

Ժող. Տարի, Թիւ 48

ՄԱՐԺԱԹ

6 Յունիս, 1898

ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ. — Ծաղիկի բաժանորդները: Բանասիրական թիւի համար 40, Քաղաքական համար 50 թիւ: Զուարճալիքի թիւի համար 25, Քաղաքական համար 30 թիւ: Բանասիրական թիւի վրայ է, տարեկան բաժանորդական գումարը 52 եւ վեցամսեայները 26 թիւ Ծաղիկի:

Հանգուստնի քրեական վերաքննչական յօդուածներ եւ քրեակցութիւններ շնորհակալութեամբ կ'ընդունուի:

ՀԱՍՑԷ. — Ծաղիկի վերաքննչական ամէն ինչ պէ՛տք է ուղղել Պալատական Գրաստանը, կ. Պոլիս, Սուրբան Համան, թիւ 14:

ԵՐԿՈՒ ԿԱՐԵՒՈՐ ՈՐՈՇՈՒՄ

Լրագրոյս միջոցաւ Ազգ. Վարչութեան ուշադրութեան յանձնուած երկու խնդիրներու, Խառն Ժողովոյ վերջին նստին մէջ նկատողութեան առնուելու տեսնելով, անկարելի է որ մեր գոհունակութիւնը չը յայտնենք:

Այս երկու խնդիրներն են զրամօթիւրի վրայ տուրք դնելու համար Տնտես. Խորհրդոյ մէկ առաջարկութիւնը եւ Զմիւռնիոյ առաջնորդի մասին տեղւոյն Գաւառ. Ժողովոյ ապօրէն մէկ որոշումը:

Ասոնց վրայ ժամանակին մեր կարծիքը որոշ կերպով յայտնած ենք, հետեւեալաբար աւելորդ կը համարեմք կրկնել զանոնք, միայն զիտեղի է որ զլիաւորաբար եկեղեցականք հակառակած են զրամօթիւրը նուիրագործելու մասին եղած առաջարկութեան, մինչդեռ Խառն Ժողովոյ աշխարհական անդամոց մէջ ալ կան բազմաթիւ անձեր որոնք զիտեն Թէ՛ զրամօթիւրը նոյն իսկ իր այս ձեւին մէջ որքան անտեղութիւններ յառաջ բերեր եւ ինչ ցաւալի երեւոյթներ պարզեր է մեր ընտանեկան կեանքին մէջ: Չենք ուզեր ըսել որ եթէ վարչութիւնը չընդունի այս առաջարկը, զրամօթիւրը իսպառ պիտի դադրի իր աւելորդ դերէն, բայց կ'ուզենք ըսել Թէ այսքան պաշտօնական եւ անպաշտօն ընդդիմութիւններէ յետոյ, բնաւ ներելի չէ մէկ քանի զրուշ հասոյթի համար պաշտելու ելլել այն, որ քանդուած է ժամանակին: Լսե՛ք էք երբէք Թէ՛ կառավարութիւն մը քաղա-

հատներէ արհեստական տուրք առնէ, Թէպէտ Եւրոպական երկիրներէ ոմանց մէջ քաղաքատները այնքան մեծ Թիւ մը կը կազմեն որ եթէ տուրք մը վճարեն մեծ հասոյթ մը կրնան ապահովել կառավարութեան:

Թողունք ասոնք եւ դառնանք բուն խնդրոյն: Մենք կը կարծէինք Թէ այս խնդիրը իր բոլոր հանգամանքներովը, միանգամ ընդ միշտ պիտի մերժուէր, բայց Քաղ. Ժողովը անգամ մ'ալ իր բովէն պիտի անցնէ խնդիրը, Թէպէտ գործը արդէն շատ բովերէ անցած է եւ վերաքննչի ըլլալու հանգամարը կորսնցուցած է: Կը յուսանք Թէ այսքան ընդդիմութեան առջեւ Խառն Ժողովոյ աշխարհական անդամք կը յարգեն իրենց եկեղեցական պաշտօնակիցներուն արդար ընդդիմութիւնն, եւ այս կարգի վնասակար առաջարկութիւն մը գործադրութեան դնելու մասին չեն ծանրանար:

Երկրորդ խնդիրը՝ Զմիւռնիոյ առաջնորդին նըկատմամբ տեղւոյն Գաւառ. Ժողովէն տրուած որոշումն է: այս խնդրոյն մէջ ալ Խառն Ժողովոյ եկեղեցական անդամոց նախանձախնդրութիւնը աչքի կը զարնէ:

Խառն Ժողովը իր որոշումովը լաւ դատ մը տրուած Զմիւռնիացիներուն, անհիմն պատճառներով արդիւնաշատ առաջնորդ մը իր պաշտօնէն դադրեցընելու եղած էին, Ո՛ր լուծած է որ առանց հիմնաւոր ամբաստանութեան պաշտօնեայ մը եւ մանաւանդ ներքեւ Ասրանեանի նման առաջնորդ մը հրա-

ժարեցուցուի իր պաշտօնէն, միմիայն մէկուն կամ միւսին քմահաճոյքը գոհացնելու համար: Եթէ այսպէս է, ուրեմն ինչո՞ւ առաջնորդներէ օգտակար ծառայութիւններ կ'սպասենք. բայց հանգամանքներու մէջ, գաւառներու մէջ եւ մասնաւորապէս Զմիւռնիոյ մէջ առաջնորդի բնաւ պէտք չը կայ այլ եւս:

Թէ ներսէս Վ. Թեմական այցելութեանց չէ ելած եւ թէ դպրոցական խնդիրներով չէ հետաքրքրուած, ասոնք՝ զործուած թերութիւնը կամ ապօրինաւորութիւնը դարմանելու համար վերջէն յերիւրուած զրպարտութիւններ են. իսկ իրողութիւնը այն է որ Զմիւռնիոյ Գաւառ. Ժողովը բնաւ ո եւ է ձեռնհասութիւն եւ իրաւունք չունէր այնպիսի որոշում մը տալու որ Վոսփորի ափունքներուն վրայ պարզապէս ամենուն ծիծաղը շարժեց:

Վարչութեան կ'սպասենք որ անաչառ քննութեամբ երեւան բերէ ճշմարտութիւնը որ Գաւառ. Ժողովոյ անդամներէ ոմանց արձագանդ եղող Թղթակիցներու գրչին տակ շատ ու շատ խեղածիւրութեացաւ:

ԱՌՏՆԻՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆ

Առանին գործերուն կառավարութիւնը, առաքինի կնկան յաղթանակն է: Կոն է որ կը փայլի մեծափառ, բարի մօր մը հնարիմացութիւնը եւ սրամբտութիւնը. մարդս իր աւելի մեծ գործունէութեամբը կոչուած է դուրսը գործելու, մինչդեռ կինը տան կարգն ու կանոնը, եւ ընտանեկան ամէն պիտոյքը հոգալու բնագոյումն ունի. եթէ մարդուն աչքը աւելի ընդարձակ հորիզոն մը կը գրկէ, կնկան աչքը մօտէն աւելի որոշ տեսնալու, եւ մանրամասնութիւնները աւելի լաւ նշմարելու յատկութիւնն ունի: Էրկանը եւ տղոցը վերաբերեալ ամէն բանի վրայ, կնկան մը ժրաջանութիւնը անդադրում ըլլալու է: Տան ներքին գործերուն համար կարգն ու կանոնը, խնայողութիւնը, մինչեւ իսկ մեծահարուստներուն համար պիտանի յատկութիւններ են: Տան մը տիրուհին պէտք է ամենապզտիկ մանրամասնութիւններու մէջ իջնալ, ըստ որում, այս մանրամասնութիւններ ամէն օր կրկնուելով, մեծամեծ կարեւորութիւն մը կ'ստանան:

Ընտանեկան պարտքեր եւ զբաղումներ մայրը կը հեռացնեն սին կիրքերէ եւ զբօսանքներէ, սիրելի կ'ընեն զայն էրկանը, և օգտակար տղոցը: Աղջկանցը համար Թանկագին օրինակ մը կ'ըլլայ՝ որոնք պար-

տին կանուխէն մասնակից ըլլալ անոր աշխատութիւններուն, եւ աղջիկ մը որ հօրենական տան մէջ կարգ ու սարքը եւ ներդաշնակութիւնը պահել տալու գործակից եղած է, վերջը զանոնք կը շարունակէ էրկանը տան մէջ: Այսպէս է որ կը կազմուի խնայասէր, խոհեմ եւ խմաստուն կանանց սերունդը:

Հեզութիւնը՝ որ կնոջական կառավարութեան նկարագիրը կը կազմէ, պէտք է անոր հրամանին տակ ցոնուողներուն վրայ տարածուի համակ: Սպասաւորներուն հետ միշտ զգուշութեամբ վարուելու է. որովհետեւ, սիրոյ եւ երախտութեան ընդունակ են անոնք, շատ խստութիւն կը դառնացնէ, կը տաղտկացնէ, եւ տէրերու դէմ կը զփռեցնէ սպասաւորները: Տիրուհին պարտի ուրեմն քաղցրութեամբ վարել զանոնք, իրենց բարոյականին վրայ հսկել, զի անոնք ալ ընտանիքին մէկ մասը կազմելով, կարեւոր է որ ո'չ դժբաղդ, ո'չ ալ մոլի կ'ըլլան:

Չկարծուի թէ տիրուհի մը բոլոր այս մանրամասնութիւններուն նուիրելով իր ժամանակը, մաքին ու բնութեանը գեղեցկութեան վնաս մը կը հասնի: Աստ բոլորովին հակառակը կը պատահի. լաւ կատարուած պարտականութենէ մը ծնած գոհունակութիւնը զինքը զուարթ, երջանիկ կ'ընէ, եւ իւր զօրութեան գիտակցութիւնը կուտայ իրեն: Անգործութենէ, անզբաղութենէ, ծուլութենէ կը ծնին, դժուարահաճ, բարկացող, ցանկասէր բնաւորութիւններ, քմահաճոյքներ եւ բոլոր, այն պակասութիւններ՝ որք կանանց մասին ա'յնչափ աննպաստ զաղափարներ կ'ստեղծեն մարդկանց մտքին մէջ:

ՏԸՊԷ

ԴԺԲԱՂԴ ՄԱՅՐՆ

Գեղջական տան մը մէջ՝ իւր պարզութեամբ փայլուն սենեկի մի սնկիւնն՝ սուեր հազած մանկամարդ կին մը իւր գեռատի մանկան օրօրոցին սնարին քով նստած մեղմիւ կ'օրօրէ կ'ախօրարան, որուն միակերպ ճռնչներն՝ այս ամառի սենեկին մէջ կ'արծես ուրուականաց նուագ մը, կուգան միանալ իւր ներդաշնակ ու քաղցրահնչիւն ձայնին: Ի՞նչ կ'երգէ նա արդեօք, ուրեմն կը մարի իւր ձայնն կոկորդին մէջ. զլուին կորաքամակ խոկմանց մէջ կը թազուի եւ արտասուաց մարդարանման կաախներ իւր ոյտերէն վար կուրծքին վրայ կը գլորին: Խարահչաղեղ վարսերու անփութիւն կ'օրէն ձգուած հոսանքներն կիսովին կը ծածկեն իւր գեղանի դէմքն:

Ամառինն կ'ողբայ նա. որ իւր ամուսնութեան դեռ միամեակն լոշորած՝ զո՞ն գացած էր անգութ մահուան ճիրաններուն, թողով իւր ետեւէն ամէն ազգականներէ զուրկ, որք ու անպաշտպան կին մը՝ ո'չ, տղա՞յ մը իւր

փոքրիկ զաւակին հետ։ Անոր հայեացքն ստէպ կը յառի պատէն կախուած փոքրիկ նուագի մը վրայ, որուն նուրբ թելերն զեփիւռն շունչէն կը թրթռան։ Յայնժամ նա իւր երիտասարդութեան զուարթութիւնն կը ստանայ, զէմքն կը պայծառանայ եւ ձեռքերն անգիտակցաբար սրտին կը տանի, անոր բախումներն կարծես զսպելու համար։ Այս այն քնարն է, զոր ամուսինն մի քիչ առաջ իւր ճարպիկ ու ճկուն մասններով այնչափ փայտաշած էր, մինչ իրենց սիրերգերն կը յանգէր։

Բայց աւա՛ղ, թշուա՛ռ ամուրի, հէ՛գ մահկանացու, յուսախաբութեան գերի եղած է։ Իւր թեւերն աւելի եւս դալկութեամբ վար կ'ընան, աչերն խոր մեղամաղձութեամբ մը կը մարին, գլուխն կը հակի առ մանկիկն եւ երկար համբոյր մը կը դրօշմէ անոր անբիծ ճակտին վրայ, որուն դիմադծերն չեն զանազանիր իւր հօր դիմադծերէ։ Ա՛հ, քանի՛ քաղցր է աղայոց հոգին, որ դեռ չգիտեր բարին ու չարը, լաւն ու յոռին։ զրախտի՛ երջանկութիւն։

Թշուա՛ռ արարածներ, երկուքն ալ արբշիռ թմրութեամբ մը կը քնանան, եւ այս լռիկ մենութեան մէջ նորա մաքուր շնչառութիւնը իբր մի համր աղօթք միանալով զէպի երկինք կը բարձրանան, օդին մէջ սփռելով խնկալար անուշութիւն մը։

Դուն կիսաբաց է, ներս սպրդեցէք ձեր ոտից ծայրերն կոխելով եւ շունչերնիդ բռնելով՝ որ մի գուցէ չարժէք Աստուածային բարկութիւնն, զի միշտ ներկայ է նա, եւ աներեւոյթապէս կը հսկէ ամէն տեղ, ուր ձգուած են այսպէս անօգնական էակներ։ Յառաջացէք անոնց անարին։ Ո՛հ, ի՞նչ կըղզաք, կա՞յ արդեօք հոգի մը որ չգիտայ, չգիտէր ու չյուզի այս մօր ու զաւկի երկնատուր վիճ պատկերին առջեւ։ Սոքա երկու հրեշտակներ են թերեւս, որ մարդու կերպարանքով կ'երեւին, կարելի՞ է ներկայել զայնս զրչալ։ Փոքրիկն իւր մօր հմայիչ ձայնին կարծես ուշ կը դնէ, իսկ մայրն նոյնքան փափուկ ու անմեղ դեռ իւր չրթանց վրայ կը կրէ իւր զաւկէն առած վերջին համբոյրն։ Իւր ոսկեփայլ մազերն հերարձակ սփռած է իւր գլխուն շուրջն, եւ թեւերով այնքան զորովանօք փարած է օրորոցին որ իցիւ թէ աներեւոյթ թշնամեաց դէմ կը պաշտպանէ այս կեանքի մէջ անպաշտպան ձգուած աղեկն, ոչ ինչ կը վրդովէր սոցա հանգիստ։

Յանկարծ մանկիկն կը ժպտի, նման գարնանային առաւօտեան արշալոյսի մը։ Իւր աչերն կը բացուին, պըտըտիկ ու սպիտակ բազուկներն վերմակէն դուրս կը ձգէ, կ'ուզէ ազատ լինել, որպէս թռչնիկն իւր բոյնին մէջ։ Իւր սիրուն թաթիկներովն յուշիկ յուշիկ կը փայփայէ իւր մօր գլուխն։ Մանրիկ մասններն անոր նրբաթել մազերու տընաց մէջ կը կորսուին։ Յայնժամ զգալուն մայրն կ'ըստփի իւր քունէն, աչերն կը հանդիպին զաւկին աչերուն, երկուքն փոխադարձ կը ժպտին։

Այլ եւս չկայ առջի տիրութիւնն, մայրն տեսնելով իւր հրեշտակին ուրախութիւնն՝ երջանիկ է։ Կը թոթովէ իւր յուսահատութիւնն, բոլոր անցելոյն ցաւառիթ պտրագայներէն յիշատակ մը միայն կը պահէ իւր սրտին մէջ եւ կը յարգէ։ Կը գիտէ իւր որպիսի, սիրտն կը սեղմուի

եւ որոշում կուտայ։ Կը սրբէ տրտատուածորմ աչերն, կ'արծես ինքն իրմէ ամչնալով։ — «Ապրիլ պէտք է կ'ըսէ, ապրեցնելու համար այս փոքրիկն, որ բոլորովին անզօր է, եւ ինձմէ զատ չունի մէկը աշխարհիս վրայ»։

Ի բաց կը վանէ իւր կնոջական փափկութիւններն, եւ առնական քաջասրտութեամբ կեանքի յորձանաց մէջ կը նետուի եւ ամէն ինչ կը զոհէ իւր որդւոյն միակ ժըպտին արժանի լինելու համար։

Ահա այսպէս այս անձնանուէր կինն՝ մայրական պարտականութեանց կատարման մէջ միայն կը դնէ իւր բովանդակ երջանկութիւնն, որպէս կը պահանջէ անկեղծ սէրն։

L. Մ. ԽԱՆՁԱՏԵԱՆ

ԹԷ ԻՆՉ Է ՍՏԱԿԸ

Այսօր կամիմ յուզել խնդիր մը, որոյ կշիռը ա՛յնչափ մեծ է որչափ մեծ է այն դժուարութիւնը որ կայ հասկըցնելու մէջ։

Ի՞նչ է ստակը։

Ահաւասիկ հարցում մը, որում տարբեր վիճակի տէր մարդեր տարբեր կերպով պիտի պատասխանեն։

Հարուստները պիտի ըսեն. — Ստակը մեր կեանքն է եւ մեր պատիւը։

Տնտեսագէտները. — Ստակը այսինչ կամ այն ինչ միտադէն ձուլուած կլոր առարկայ մ'է, որ մարդերու տուրեւառին դիւրութիւն տալու եւ փոխանակութեանց դժուարութիւնը վերցնելու համար ստեղծուած է։

Փիլիսոփաները. — Ստակը մեծ կարեւորութիւն ունեցող բան մը չէ, այլ որովհետեւ առանց նորա ապրել անհնար է, քիչ չափ ստակ պէտք է ունենալ։

Աղքատները. — Ստակը... ա՛հ, ա՛հ, ստակը։

— Հրեայները. — Ստակը միակ բանն է զոր Սաբաւովթ տէր զօրութեանց դրաւ աշխարհի վերայ, որպէս զի մեք, այս տխուր ու ձանձրանալի կենաց մէջ, զթօսնունք եւ սիրտերնիս չի նեղանայ, քիչ մը տէֆիղամ ընենք (կամ ըլլանք, կամ ոչ ընենք ոչ ըլլանք), հապա՛հ։

Դաւով ինձ, ես որ ոչ փիլիսոփայ եմ, ոչ տնտեսագէտ, ոչ հրեայ, ոչ հարուստ եւ ոչ աղքատ ուրեմն էս նաֆ ես, պիտի ըսէք։

— Ոչ էսնաֆ,

— Ուրեմն էֆէնտիմ, հապա ի՞նչ։

— Այնպիսի բան մ'եմ որ... ես ալ չափ աղէկ չգիտեմ Բաց աստի անպատճառ բան մը լինել պէ՞տք է, եւ ձեզ ի՞նչ փոյթ ինչ որ եմ։

— Ես կը կարծեմ որ ստակը այն բանն է, զոր Աստուած իւր ամենէն աւելի բարկացած միջոցին յղեց մարդկութեան, որպէս զի զնա պատժէ իւր ապերախութեան համար։

Կան մարդեր որ պիտի զարմանան եւ աղաղակեն։

— Ուրեմն ստակը չարիք մ'է եւ պատուհաս մի։

— Այո ստակը չարիք մ'է եւ պատուհաս, եթէ չէք

հաւատար, հարցէք հողմին որ կը փչէ եւ երեկոյն եւ երկինք դունքերը կ'արծարծէ, հարցէք ծովի ալիքներուն, հարցէք թռչուններուն որ կ'երգեն, չնչաւոր եւ անշունչ էակներուն, ձեր խղճին, ձեզմէ զատ ո՞վ երբէք կը գործածէ այդ խենդ բանը, որուն այնչափ կարեւորութիւն ալ կուտայ:

Գոնէ կըր չլինէր: Աստուած իմ, գոնէ կըր չլինէր: Գոնէ քառանկիւնի կամ եռանկիւնի կամ բազմանկիւնի լինէր:

Վասն զի ինչ որ կըր է ջիւղերու կը դպի, զժբաղդութենէս ալ խիստ շատ բան կայ կըր: Կըր են շոգեկառքի եւ թրամվէյի անիւները, որոց տակ այնքան թըշուռառներ զո՞հ զնացին: Կըր են թեթեւամիտ այրերու եւ կիններու աչքերը, կըր են բոլոր գնդակները եւ բոլոր հապէրը, կըր է ազգային վարժարաններուն գործածուած եղանակը, կըր են մատամ եւ մատմազէններուն գլխարկները, կըր են մեռելներուն վրայ դրուած փսնջեր: Ի՞նչ օրերու հասանք դեռ:

Թերեւս պիտի առարկեն առանց ստակի ի՞նչպէս կարեն դառնալ աշխարհի գործերը:

Ի՞նչ, այդ ալ հարցնելու բա՞ն է միթէ, ինչպէս որ արդէն ուրիշ ժամանակի մէջ ըսած եմ, թող ամէն մարդ իւր տունը նստի եւ իւր պիտոյքները հոգայ, թող իւր հացը, զգեստները ինքը գործէ, միթէ նիւթ կը պակսի:

Ամէն բան տունը չի շինուիր եղեր, զարդի վերաբերեալ բաները ի՞նչպէս ճարելու է եղեր, խառնի՞ք, կրօն, ժամացոյց, պիլարտո, պալօ, թատրոն եւ այլն եւ այլն ինչպէս ունենանք եղեր:

Կո՞ն մի հագնիք, էֆէնտիմ, ժամացոյց մի գործածէք, արեւը չէ՞ք տեսներ կոր, պիլարտո մի խաղաք, ի՞նչ միտա ունի:

Հասկցա՞ք հիմա, լաւ, ուրեմն վաղուրնէ սկսելով, այլեւս քիչ մըն ալ ազգայնները մտածելու ենք, միմեկ ստակները մտածելու չենք:

Հ. Բ.

ՊՈԼՍՈՅ ԿԻՐԱԿԻՆ

ԳՈՐԾ ԶԻԿԱՅ

Ահա խօսք մը որ այժմ ընդհանուր աշխարհ կը պըտըտի, ամէն կողմ յուսահատութիւն կը սփռէ ամենուն, բերնի մրմուռնջը, մտքին հնչուքն է, վաճառանոցէ վաճառանոց, կրպակէ կրպակ, տունէ տուն, վերջապէս ամէն տեղ կը մտնէ կ'ելլէ բացի կիրակնօրեայ զիւղերը բանող շոգենաւերէ, ասոնց մէջ գործ չունի այդ «գործ չի կայ» խօսքը կիրակի օրեր առաւօտեան ժամը 12 էն սկսեալ խուռն բաղմութիւն մը, կամուրջին վրայ, շոգենաւայ փարախներու մէջ, անհամբեր շոգենաւին գոլստեան կ'սպասեն:

Ասոնց մէջ կը տեսնաս եղանակի փարիզու մօտայի քիչ շատ նմանող մեծածախ հագուստներով պնդեալ սովորիկ կիներ, վաճառա... վաճառականի միջնորդայ տիկիններ, պորտայի մէջ ճանճ որսացող վաղութմանի տար-

վուհներ, Կալաթա գուլէսիի պէս բարձր միմասական գլխարկներով օրերոյներ, եւ գրպանանիհար բայց զարդարուն մօնշէյներ, որոց ամէնքն ալ գործ ունին, այն է զբօսանք, ինչ եղերական գնով ալ ըլլայ այդ զբօսանքը: Շոգենաւի ընկերութիւններն որ ըսեալ ստակ քաշելէ գլխի քերելու ժամանակ չունին:

Անցեալ կիրակի Պալատցի տիկին մը Իւսկիւտար Սէլամիյէ թաղի Ա. Սաչ եկեղեցւոյ ուխտադնացութեան պիտի երթայ եղեր, բայց սխալմամբ Պէօյլաքտէրէյի շոգենաւայ կողմը երթալով, Իւսկիւտար վափօրու հա՞ն կըսը տըր կը հարցնէ:

Իւսկիւտար վափօրու աշաղտա տըր, ամմա պու տա զիկզակ վափօրու տուր շիմտի գալգաճագ, ծնունլա կիթ, աշաղրյա գաւար եօրուլմա:

Սաղ օլաւորն ըսելով տամակը կ'առնէ շոգենաւ կը մանայ, շոգենաւին երեկուն քառորդ մը ժամանակ կար, ճանչուոր չիկար որ հետը խօսակցութեամբ ժամանակ անցներ, ուստի մի քանի անգամ էրէժկտալէ վերջը քընացաւ:

Գոնէն արթննալուն, շոգենաւը Բիրէճպուրնուի բայն էր, քովը նստող Յոյնի կնկան մը հարցուց թէ՝ Իւսկիւտարա տահա կէ՞լմէտիք:

— Պէն թութուն իցմէմ:

— Քա սէնտէն սիկարա իսթէյէն վա՞ր, Իւսկիւտարա կէլտիք տէյի սօրո՞ւյօրուլմ:

— Գալէ նէ՞ սէօյլէրսին Պուլաքտէրէյէ կէլմիսիդ:

Վույ մըսէր ծունը կլխուս, եանի շիմտի չըլաւրըրըմ:

— Գալէ տունտու, մի խօլօսկանիս:

— Աման տունտու, մի խօլօսկանիս:

— Մեղայ դուն ալ կոլոչկաս ալ ինչ է, հէր քէսին տէրտի քէնտինէ էլ վէրիւր, պաղի երազ չափուլս կ'ելլայ կ'ըսեն նէ իրաւ է, ես ալ երազ կը տեսնայի կոր քի վերուսաղէմ կ'երթամ կ'երթամ կոր, մէյէր Պէօյլաքտէրէ եկեր եմ խապարիկ չունիմ, քա չիմտի նէ եափալըմ:

— Գալէ խից տունտունէ, պու բանրոր քի սիմտի Պուհուքտէրէյէ կիտէ, պասկա պիր թանէ վար քալքածաք Ստանպուլ կիտէծէք:

— Վույ կէնճ, աղէկ օր տէտին, աճապ ժամա եէթիշիրիմ տէրսին:

— Գալէ բամբուր պիր թանէ տէյիլ, պիրի օլմամիշ օ պիրի օլսուն, աղչամատաք եէթիսիրսին համամա:

Աչկըտ խաղա կէնճ, աղէկ ընկնտսին ամա պիր վարչա լապըրտը աղնամասըն, ըսելով Պէօյլաքտէրէ ելաւ եւ երկրորդ շոգենաւով Պօլիս վերադարձաւ:

ԶՈՒՍՐ ՃԱԼԻՔ

Անցեալ օր եկեղեցւոյ մը գաւիթը ծեր կնիկ մը կը տըտըտար:

Հարցուց քահանային մէկը թէ ի՞նչ կուզես խաթուն:

— Աւագերէց տէրպապան կը փնտռեմ օրդի:

— Ի՞նչ պիտի ընես :
 — Բան պիտի ըսեմ :
 — Ես եմ, զուրպէ ինձի ,
 — Վույ արեւուդ մեռնիմ տէր հայր , հրամանքդ ես ,
 ծովիմ օտքունքդ պաղնիմ քէզի իրիճա մ'ունիմ չէ մի
 ըսեր :
 — Ընէ օրհնած , մի ամենար :
 — Գուցում տէր հայր , մէկ ալուսորիկ ծանուցում մը
 ընես , ու տէր ողորմես մըն ալ ըսել տայիր :
 — Ի՞նչ բանի համար :
 — Տղաս զագէթա կը հանէ կոր անոր համար :
 — Ան զագէթային տէր ողորմես փարա չընէր , քիչ
 օրէն հոգոց մը պիտի կարգում զաննըմա :

*
 *

Մէկը հարկւր ընելու համար ի՞նչ ընելու է :
 — Լրագրի մը մէջ լուր մը կարդալու է :
 — Քառասունը քսանըհինգ ընելու համար ի՞նչ պէտք է :
 — Կնկան մը տարիքը հարցնելու է :

*
 *

Բարեւ Մարկոս աղա ,
 — Աստուծոյ բարին , ի՞նչ կայ , ինչ չկայ :
 — Բան մընալ չըկայ , անցեալ շաբթու եղբայրս կար-
 գեցինք :
 — Վախ զաւալլը . . . պարէ մինակ մի թողուք , մը-
 խիթարեցէք զինքը . . . ի՞նչ ընենք . . . մինակ իրեն
 չէ ես . . . աշխարհքով եղած բանին ի՞նչ ընելու իրաւունք
 ունինք :

ԾԱՂԻԿԻ ԲԱՆՕՐԱՄԱՆ

Երբորդ վարագոյր

Մէյր ըրէք սիկուրթալը տուններուն եւ խանութնե-
 րուն յաճախակի հրոյ ճարակ ըլլալը :

Մէյր ըրէք էֆէնաթիմ սէյր ըրէք քէօսէլէյի տեղ
 սարը մուխավայով չինուած կոշիկներն ու բապուճները :

Մէյր ըրէք պատրաստ հագուստներուն անձրեւէն
 ետքը կանչիլը եւ թրամվէյի ձիերուն անոնց վրայ յար-
 ձակիլը :

Մէյր ըրէք , սէյր ըրէք օրաթերթիներուն բումբալէն
 իրարու հարֆէնտագութիւն ընելը :

Մէյր ըրէք , սէյր ըրէք Տօղրուհօյի խանութներուն
 լիթաւսիօնները , թափօններուն կօթին վրայ պատիւով
 քշուիլը :

Մէյր ըրէք չարըլըներուն իրարու բոման պատմելը :

Մէյր ըրէք էֆէնաթիմ պալըխձիներուն պայաթ ձու-
 կերուն ականջները ներկիլը :

Մէյր ըրէք սիւտձիներուն կիւլիւմները ազրուրէն
 աշլամիլ ընելը :

Մէյր ըրէք բիտէյի խմորներուն քիչ մը գունաւոր-
 մամբ քառասայի վերածուիլը :

Մէյր ըրէք էֆէնաթիմ , կտակներու նուիրականու-
 թեան յօդս ցնդիլը :

Մէյր ըրէք այս առթիւ աղքատիկ ժառանգորդին
 առանձը. ինչի համար թափած աղերսական լեզուները
 գործը քանի մը քրիմիցով գոցելու համար :

Մէյր ըրէք Պոլսոյ կողմի բըլթըմներուն յաճախա-
 դէպ ի ծով խոնարհիլը :

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ

ՇԱՏԱԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ՎՆԱՍՆԵՐԸ

Գարնան այս գեղեցիկ օրերը վայելելու տենչը ա-
 մենքս ալ ունինք , բնութեան մեզ չնորհած այս սքան-
 չիլի եղանակին մէջ լաւ ժամեր անցնելու համար , որ
 դասակարգի ալ կուզէ թող ըլլայ , մարդ մը կը փափա-
 քի ընտանեօք բացօդեայ տեղ մը երթալով քանի մը ժա-
 մեր գուարթ անցնել , բնական է , ըսելիք չկայ : Սակայն
 մեր մէջ յոռի սովորութիւններ , զէչ ունակութիւններ
 կան որ դժբախտաբար մեր մարմնոյն կը վնասեն , մեր
 կեանքը կը կարճեցնեն , եւ երբեմն ալ աղէտալի հետե-
 ւանքներ կ'ունենան ու կը թողուն , թէ ինչո՞ւ : Որովհե-
 տեւ հին ու ծրարած սովորութիւնները կը յարգենք , ժուժ-
 կալ ըլլալն ի՞նչ է չենք գիտեր , եւ փառք Աստուծոյ
 փոխանակ մեր յամառութեան չափն ու աստիճանը նուա-
 զեցնելու ալ աւելի բարձրացնելէ չենք զադրիր եւ մեր
 այս վիճակը հաստատելու համար բաւական պիտի սե-
 պեմ ներկայացնել սա իրական դէպքը մեր ազնիւ ըն-
 թերցողաց :

Անցեալ իրիկուն մէկէն ի մէկ զիշերուան ժամը ութ
 ու կէսին Կողիկ աղային տանը դուռը ձեռք կ'առնեն :

— Չաթ չաթ չաթ :

Խնդճ մարդը իւր քունի մէջ ականջին եկած ձայ-
 նէն սարսափահար անկողնէն թիզ մը վեր նետուելով եւ
 անմիջապէս պատուհան վաղելով կը հարցունէ , ո՞վ է ան .
 ի՞նչ տեսնայ աղէկ , երեք հոգի ձեռքերնին լապտեր մը .
 դուռը կը զարնեն կոտրելու աստիճան սառնաց մտիկ ը-
 նելու եւ կամ իմանալու անոր ձայնը , ասոնք վարէն
 չաթ , չաթ , չաթ . ինքը վերէն որչափ ձայն ունի նէ

— Ի՞նչ կուզէք պէ ախպար ո՞վ էք :

Վերջապէս ասոնցմէ մէկը .

— Ուրք պաղնեմ Կողիկ աղա քիչ մը վար եկու
 Աստուծոյ սիրուն ըլլայ , հոգի պիտի աղատես ըսելով
 կարգ մը աղաչանքներու կ'կսի , միւս ընկերներն ալ
 «զաւիլէ տէօյիւճիւնիւն ը'հ տէյիւճիսի» ըսածնուն պէս
 կ'սկսին կարգ մը խօսքեր յօսել , որով Կողիկ աղան
 չկրնալով զիմանալ անոնց այդ աղերսներուն կը վազէ
 վար , ասանց նոյն իսկ արիթ ունենալու լամպան վա-
 ռելու եւ սանդուղներուն աստիճանները աճապարանօք
 կորսնցնելով չէնքով շնորհքով , առօք փառօք այ օտքս ,

վա՛յ դուրսս պոռալով մինչև փողոցին դուռը կը գտորի , եւ հոն տքալով աքաղաղով հողիւ ոտքի ելնելով կը բանայ փողոցի դուռը , աւելորդ է ըսել թէ տան մէջ փերթած այս աղմուկէն եւ վայնասունէն Կողիկ աղայի կինը թէնսիւֆ հանում օգնութեան փութացած էր , ուր մեր ինքնակոչ հիւրերը զիմաւորելով :

— Ի՞նչ կ'ուզէք աղբարտաք , դուռը կոտորանցիք , ի՞նչ կայ ուր :

— Աման ոտքդ պաղնեմ թէնսիւֆ հանում , հողի պիտի աղատես Կողիկ աղա արեւուզ համար ըլլայ եւն :

— Էյ ի՞նչ կայ աղբար չըսէ՞ք , չխորթէք , բաներ մի կը լուզորցնէք ու կենաք , ֆէօքիս բերանս բերիք հերիֆներ :

— Աֆ կ'ընես գուզում Կողիկ աղաս , ինչալլահ չատ բան մը չէ եղածը , հիմայ սա մեր փառանձեմին հողին աղատէիր բէճա կ'ընեմ խիր է Աստուծոյ սիրուն :

— Փառանձիկ է իշ խարա խոթիկ է ո՞վ է ուր ֆէօքին պիտի աղատիմ :

— Ճանրմ իմ մատամս , կնիկս է :

— Էյ ի՞նչ անիմ , իշ ճիւղերս կ'ուզէ թող ուլի :

— Սիրականիդ խաթերն համար ըլլայ գուզում :

— Պատմէ տեսնեմ ի՞նչ կուլի :

— Ճանրմ այսօր սանկ չօլուխ չօճուխ թօփ ըլլանք տէ ըսինք պօստան մը երթանք հաց ուտենք , էյ ինչ է նէ առտուն հիշ մէկերնիս բան մը չունենալով աղւոր , աղւոր դացինք , կերանք խմեցինք իրիկունն ալ դարձանք տուներնիս , կէս գիշերէն պէրի իշտէ , երեսդ վարդէ ջուր հէմ տակէն հէմ վերէն կ'երթայ կոր , ալթրիս ճարերնիս հատաւ զոքանչս ալ ըսաւ . քի գացէք Կողիկ աղայէն չոր նանէ ուզեցէք , անիկայ հէքիմութենէ կը հասկնայ , անանկ բաներ ալ կ'ունենայ , իշտէ ալթրիս բարերարութիւն մը ըրէք շատ կ'աղաչենք :

— Բարով կու խորթես ամմա , պինտ էռէջ , հուրցմունքներուս ճուղապը էկէր ուր ճիպ չիտտակ տալու ըլլաւ իսէ , ան վախիթը նէնէն , վէ նէնէն թէրթիպը կուտամ զէրէ հէր իշ խարա ուր զոքանչ խաթիւնդ բաներ մը խորթեր է իսէ նը հէքիմութենէ մուխուֆ չէ , պինտէն ալէյս անոնք տիւղիկունէն ֆօտուռայէն վէ ըսաւ . արիւն կու հասկնան , չիւրքիւ ծառայականո լուսաֆէօքի քէօն Չամչինց զառզըռուկ Պօղոսին տատը կար ուր հէքիմ օղի Պարսամենց աշխնիւր առաւ , վէ սըղրա էմիւզատէին հեա չիրքէթ մը թանդիմ արին , վա՛յ , վա՛յ , ճիւղերս , դուրսս կու խոտտէ թէնսիւֆ :

— Էյ ի՞նչ անիմ ճանրմ , քըչիյ մը բան բերիմ ու քսիմ կուզես նը :

— Բեր , իշտէ աա թարիխէն մեղաւորս ծառք անցուց ան զայէթ չարալու չուրութիւն զրուած հէքիմարանը , ֆէօս , եանի ըստրմօղի մէջ տէյմէ հէքիմ պիլէ ան թէրթիպներուն մուխուֆ չէ , թող բերէ ուր տեսաք հըմայէկա ըսէ տեսնեմ ի՞նչ կերաւ առտանց :

— Չէ ճանրմ , տանձ մանձ չը կերաւ :

— Օրարսրցին ի՞նչ կերաւ :

— Դրիգոր , տինինի սէվէրսէն նէ սէօյլէյօր պու :

— Մօ ախպար եէտիյինի սօրըյօր :

— Հա՛ :

— Հէ եա , եէտիյինի սօրըյօր :

— Հիշ պէ գարտաշ եէտիյի պեր չէյ տէյիլ իշտէ սէն տէ կէօրտիւն , գուզու ֆուրուն , միտես տօլմասը , զէյթին եաղլը եափրագ տօլմասը , էնիլինար , սիւտլաճ , չիւրօզ սալաթասը , բասսըրմա , իրմիկ հէլվասը , բէյնիւր մէյնիւր , տահա նէ պիլէյիմ , քիրազ միրազ :

— Էյ եա պիլիմ ծուածեղի՞... :

— Հա իշտէ տեսար մը բերանդ պաղնիմ , էկէր ուր չիտտակը ըսելու ըլլաք իսէ նը անէօր կէօրէ հիւանդութիւնը թէչիսիս կ'անեմ վէ թէրթիպը կուտամ :

Եւ տակաւին Կողիկ աղան իր հարցումները ուղղելու վրայ էր , երբ չաթ , չաթ , դուռը զարնուելով Փառանձեմ հանումին մայրը բարկութեամբ ներս կը մտնէ :

— Տնաչէններ , երեք սաթ է եկիր էք կտորիկ մը նանէ ըսի , զավալը կէնճը ճըվիկ ճըվիկ կուգայ կոր զէհէր սաղ սաղ պիտոր մեռցնենք :

Այս պահուս հիւանդին ամուսինը բարկացած .

— Կողիկ աղա , վէրէճէքսին չու նանէի :

Բայց անկարելի էր Կողիկ աղային համար որովհետեւ տակաւին հէքիմարանը չէր թղթատած ուստի .

— Թէնսիւֆ , չապուխ արէ հէքիմարանս բեր պոռայ :

Բայց մեր բարեկամները տեսնելով որ այս կատակերկութիւնը վերջ չունի , առանց մտիկ ընելու կը մեկնին տունէն բոխչկ մը ճարելու մտօք , հազար անէճք ըզոռնելով Թէնսիւֆ հանումին , Կողիկ աղային գլխուն բերած փորձանքներուն համար :

Աւելորդ կը սեպեմ հիւանդին վիճակին վրայ տեղեւորութիւններ տալ . իսկ կարծեմ շատախօսութիւն ըրած չեմ ըլլար եթէ ըսեմ թէ՛ սա մեր լիտպօղազութեամբ մինչեւ երբ պիտի քաշենք այս կարգի խեղճութիւններ , եւ՝ այս անպատեհութեանց չորհիւ յառաջ եկած զոհերուն վերջը ե՞րբ պիտի բերենք , մանաւանդ Վօղիւրիւ գապահաթընտան պէօյիւք» ըսուածին պէս փոխանակ բոխչկ մը հառցնելու ժամանակին , զըզ զըռուկ Կողիկի եւ ասոր նման կարգ մը եաշըզըռ անուններով ինքզինքնին հէքիմձի եւ կամ հէքիմարանձի ներկայացնողներու երթալէ ալ չենք դադիր , անչուտ մեր խեղճութիւնը կրկնապատկելու համար . . . :

ԶԱՐԻՑ

ԳԱՏԸՆ ԻԼԷ ՄԱՏԱՄ

Խաթրը սեպուած դժուարութեանց կարգէն է նաեւ ծառաներու ընտրութեան գործը . կրնաս նէ մէջէն ելիր , մէկը՝ կ'առնես մախող կ'եւլայ , միւսը գող , ուրիշ մը խամիճի եւն . սակայն ասոնց ամենէն դժուարինն ու անտանկին է խօսք չի հասկցողը , որուն մէկ համառօտ նըկարագիրը պիտի ընենք հոս :

Վիչէն աղային տիկինը անցեալ օր իւր խոհարարին քանի մը հրահանգներ տալու համար կանչեց Վարդան աղբարը , եւ ծառան՝ «հա կէլտիմ խանըմ» ըսելով վեր ելաւ :

Վերոն տուտու բարկանալով՝

— Ծօ, սանա դաշ տէֆա տըր սըմարլայօրըմ քի պանա հանում տէմէյէճէքսին, նէյէ՞ լաֆըմը աղնամայօրսըն :

— Խանըմ տէմէյիմ, նէ՞ տէյիմ :

— Մատամ սէօյլէ, ալաֆրանկատա հանըմ սէօյլէ-մէզլէր :

— Տէր Աստուած, տիւ կիտես, մանտա՞, պուշու տա հէնի իշիթտիլ :

— Մանտա սէնին կիպի օլուր, հայլան, մատամ տէյօրում, մատամ. գալըն դաֆանա կիրտի՞ մի :

— Ճանըմ աղնատըլա, ծնկանտար կալըն կաֆալը տէկիլիս :

— Վույ նագիկ, ծօ նէ՞րէլիսին :

— Շապին-ղարա-հիտարը :

— Պարիթ օլուշն, պու նէ՞ ուղուն ուղատիյէ մէմ-լէքէթ :

— Պիզիմ մէմլէքէթ չօլս պէօյիւկ տըր :

— Հէմէն իշիտէն չըգամազ օլայտըն, ագչամա նէ՞ հէմէք վար :

— Կըզարթմա, կայըսըլը, փիլավ :

— Էլ վէրմէզ, պու ագչամ հէմէյէ միսաֆիրիմիզ վար :

— Էօյլէ իսէ պիւ լալանկի ետրարըն, պիւ տէ եազ իշինտէ եըմըթա փիշիրիլիս, պիթտի կիթտի :

— Եռմուրթա իսթէմէզ, յալանկի նէ՞ տիր :

— Խամուր իշի տիր, ըիշիլէյիմ տէ պախ, հէմէն բարմալարընը պէրապէր հէրսին :

— Սէնի կէօրէյիմ, վարդան :

— Սէն հիշ զասավաթ էթմէ, միսաֆիր դա՞շ քիշի օլաճախ :

— Նէ պիլէյիմ, իյտէ Մոզոս աղալարտան կէլէճէք-լէր, մատամ Բօլ կէլէճէք :

— Մատամբօլ մը կէլէճէխ, տիզլի՞կ մի տիքիլէճէխ :

— Վայ հայլան վայ, ծօ մատամ Բօլու թանըմայօրսըն :

— Նէյէ՞ թանըմամ օլտուխճա իսպինաթօյուտա պիլիլիլի չէհիլ ուշաղի տէկիլիլիս տա, էնկատար տա կըմ-պըլ տէկիլիլիս :

— Հայ ճանըն չըզսըն՞ էօքիւզ :

— Նիշի՞ն էօխսիւզ օլայըմ, մէմլէքէթիմաէ անամ տա վար պապամտա վար :

— Շիմաի սըրթըմըն օրթաօրնտան չաթլայաճաղըմ, ծօ մագսուս էտէյօրսուն քի իւրսլանայըմ :

— Եա պէն լաիկըրաի աղնամայօրում, եա սէն տէ-տիւկինի պիլմէյօրըն :

— Էյ տան պալըմա տղըր ախշտիւ . . . Վիչէն ա-ղա՞ . . . կէլ պիրազտա սէն լաղըրաը աղնատ :

Վիչէն աղան տիկնոջ բարկացոտ ձանը լսիլուն ա-ճապարանօք սալօնէն դուրս կ'ելնէ, եւ

— Ճանըմ, նէ՞ վար, փաթըրտընըզ նէ՞ տիր :

— Աման Վիչէն աղա, չուշա սէն լարգըրաը աղնատ. գէրէ պէն հաստա օլաճաղըմ, չիմտիտէն երւէյիմ փէք ֆէնա չարփմայա պալաւար :

Շարունակելի

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՍՊԱՆԻՈՅ ԵՒ ԱՍԵՐԻԿԱՅԻ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ

Յունիս 14 ին Դամբայէ 35 փոխադրանաւ ճամբայ ելեր են 14 մարտանաւերու հետ :

— Մանիլայի հետ դեռ ամէն հաղորդակցութիւնք իրգուած չեն :

— Ամերիկացիք Գուպայիներու օգնութեամբ դրա-ւեցին Աստրաաէրօի դիրքը :

— Յրանապի նախարարութիւնը հրաժարեցաւ, կ'ըս-ուի թէ նոր նախարարութիւնը պիտի կազմեն Մ. Մ. տը Յրէսինէ եւ Բիպօ :

— Յունիս 16 ին Սպանիական պահեստի տորմիդն ճամբայ ելեր է կնքեալ հրամաններով, զէպ ի անժանօթ տեղ մը : Տառնուէինդ մարտանաւէ բազկացած է որոց մէջ կան Բէլայօ, Քարոս Ե., Ալֆոնսօ Ժ.Գ., Վիգորիա զրահաւորներն, երեք թորիլիաճալած, Բադրիա եւ Ռա-րիաօ յաճաւորակներն որ վերջերս Գերմանիայէ գնուած են եւ մարտանաւու վերածուած մէկ քանի Թրանսադ-լանդիք շոգենաւեր :

— Տէյլի Մէյլ կ'ըսէ թէ Գերմանիայ փիլիպպեանց խնդրոյն միջամտելու քաղաքականութիւնը մեծապէս դժգոհ կը թողու Մ. Նահանգները :

— Միացեալ Նահանգաց դանձօյին նախարար Մր. Լիմըն Կէյճ պաշտօնագիր մը զրկեց Երեսփ. Ժողովին, ծանուցանելով թէ 97,000,000 տոլարի ձոյլ ոսկի կայ դանձարանին մէջ, իբրեւ պահեստ, եւ արտօնութիւն խնդրելով զայն դրամի վերածելու, պէտք չ'իմալու հա-մար ուրիշ կերպիւ ոսկեգրամ կտրելու պատերազմի ա-տեն : Մր. Կէյճ ուրախալի զեկոյց մ'ալ կ'ընէ թէ «Հոգ մի ընէք որ ոսկին կը պակսի մեզ, զի ամենէն չափաւոր ենթադրութիւններով հանդերձ, ապահով ենք որ Քլին-տայքի նոր հանքերէն յուրիս կամ օգոստոս ամսուն մէջ պիտի ընդունինք 12 միլիոնէն մինչեւ 15 միլիոն տոլար ոսկի :

— Նիւ-Եորքէ վաւերական աղբիւրէ կը հեռագրուի թէ Ամերիկացիք ցամաք ելաց են վերջապէս, եւ ամե-րիկեան զորքը պարզած են արտաքին ամրութեանց ա-ւերակներուն վրայ : Շր. աւուր թուով Հէրալտի քաշ-ուած հեռագիր մը այսպէս կ'տատմէ գործողութիւնը. — «Ամերիկացի ծովային զինուորք՝ թուով 850՝ երէկ կէս օրէ վերջ ցամաք ելան Կուանիթանամօ ծովախորշին ա-րեւելեան ծովեզրին վրայ, Օրէկոն եւ Մարայլէտ մար-տանաւերուն պաշտպանութեամբ : Բանթէն, որուն մէջ կը գտնուէր զօրաց մեծ մասը, առաւօտուն մեկնած էր Մանթիալօէ, հետն ունենալով Եոսէմայթ : Այս երկու մարտանաւերու ժամանկէն առաջ Օրէկոն եւ Մարայլ-հէտ աւրած էին ծովեզրերը, քանդելով մարակոց մը եւ ընդծովեայ հեռագրութիւլի կայանն, եւ զանոնք պաշտպա-նող զանգը սախելով եա քաշուիլ : Ամերիկեան զինու-որներու ջոխատ մը՝ 60 հօգիէ բազկացեալ կրցաւ ցամաք ելնիլ հրամանատարութեամբ Կորտֆէլ հարկւրապետին, եւ պտարաստեց զօրքերու ցամաք ելնելը : Զինուորք՝ հրամանատարութեամբ Գնդ. Հընդլինկընի՝ արագօրէն մե-րցակայ բարձունքներուն վրայ ելան, ուր բանակեալ մը հաստապիւէ ետք սկսան ամրանալ : Ամերիկեան զօրք պարզելու տառն խանդավառ «հուրաններ արձակեցին : Թէեւ 3000 Ասպանիացի զինուորք կան չըջակայքը, բայց ամերիկացի ծովային զինուորք կատարեալ ապա-հովութեան մէջ են Օրէկոնի թնդանօթներուն պաշտպա-նութեան սակ :

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ ՊԱՂՏԱՏԵԱՆ ԳՐԱՏԱՆ
Սուրբան Համալ ճառագրի թիւ 14, Կ. Պոլիս

Ե. ՏԵՄԻՐՃԻՊԱՇԵԱՆ

ԲԱՌԱՐԱՆ

ՖԻԱՆՍԵՐԷՆԷ - ՀԱՅԵՐԷՆ

Գին 22 Ղրշ.

Սոյն Ֆրանսահայ բառարանը յօրինուած հետեւողութեամբ Լիդուէի տիպէրական բառագրքին, կը պարունակէ Ֆրանսերէն լեզուին գրեթէ բոլոր բառերն իրենց բոլոր առումներով, որոցէս եւ ամենէն պարզածական ոճերն: Տէմիրճիպաշիան էֆէնտի բառաշինութեան մասին իւր ունեցած մասնաւոր յարմարութեամբն որով բազմաթիւ բառերով ճոխացուցած է հայ լեզուն, գտած է լեզուին պակասած գրական, գեղեցկագիտական, իմաստասիրական, գիտական եւ արհեստական բառերուն հայերէններն, այնպէս որ կատարեալ բառագիրք մը կրնայ համարուիլ Բառարանս ունեցած այս երբեակ առաւելութեամբք, այսինքն առաւելութիւն Ֆրանսերէն բառից, առաւելութիւն նոր առմանց, առաւելութիւն 15—20,000 նորակերտ հայերէն բառից:

Այս բոլոր առաւելութեամբք Ֆրանսահայ Բառարանս որ կը պարունակէ իւր 1000 երես, կազմեալ կը ծախուի անօրինակ գնով:

ՀՈՆԿ - ԴՈՆԿ — ՍԷՅԼԱՆ — Կ. ՊՈԼԻՍ

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԹԷՅԻ

ԵԱՎՐՈՒԵԱՆ ԵՒ ԻՍԱԳՈՒԼԵԱՆ

Ճեղալ պէյ խանի դրան կից թիւ 10

Ամենէն ընդարձակ թէյի վաճառատունն ի Կ.

Պոլիս, որ ճիւղեր ունի Օսմ.

Տէրութեան ամէն կողմերը:

Գաւառաց ապսպրանքները

փութով եւ խնամով կը գործադրուին:

Չինական, Հնդկ, Ճալայի եւ Սէյլանի ընտրե-

լագոյն թէյի, ուղղակի բերուած հոս:

Թէյի նոր հունձքն սկսած է գալ:

Չգուշացէք սոյն վաճառանիշին կեղծերէն:

Փնտռել ԵԱՎՐՈՒԵԱՆ ԵՒ ԻՍԱԳՈՒԼԵԱՆ ստորագրութիւնը:

Փնտռել ԵԱՎՐՈՒԵԱՆ ԵՒ ԻՍԱԳՈՒԼԵԱՆ ստորագրութիւնը:

ԵՔԻԹԱՊԼ
(ՄԱՌՅԱՆ ԿԱԼԵՊՈՅ)
ԱՇԽԱՏԱՆ ԷՆ ՀԶՕԴ
Կենաց Ապսպրանքի Գրանագրութիւն
Երաշխատութեան Գրանագրութիւն
1 ՄԵԼԵՄ 227 ՄԵԼԵՄ ՑՈՒՔ
Ներկայացուցիչ Կ. Պոլիս
ԳՐԱՆԱԳՐԱՆԻՍ

ՆՈՐ ԱՅՔԲԷՆԱՐԱՆ ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ. —

Իզմիրի Մամուրեան սպարանկն հրատարակուած սոյն Բերականը մէքոսով պատրաստուած գործ մը է, եւ լաւագոյնը մմանօրինակ հրատարակութեանց մէջ:

Գին 20 փաւա:

ԾԵԾՈՒԱԾ ԶՈՒՏ ԽԱՀՈՒԷ

ԹԻԹԵՂԵԱՅ ՏՈՒՓԵՐՈՒ ՄԷՋ

Ի Ապաստ Ս. Յակոբայ Ազգային Անկեղանոցի

Գին մէկ օխայի 12 դանկեան

1. Քիւօն օխայի վերածելով այսուհետեւ ամէն տուփ 50 կամ 100 տիրէմ գուտ խահուէ պիտի պարունակէ:

2. Խահուէին գինը, որոյ քիւօն ասկէ առաջ 14 Ղրշ. էր, այժմ մինչեւ ցնոր անօրէնութիւն, օխան պիտի ծախուի 12 Ղրշ. ի, որով 50 տիրէմնոց տուփը պիտի ծախուի 1 1/2 Ղրշ. ի, 100 տիրէմնոց տուփը պիտի ծախուի 3 Ղրշ. ի:

3. Երկու տեսակ գոյնով խահուէ պատրաստուցեալ ըստ հաճոյս սպառողաց, մին բաց գոյն, միւսը՝ թուր գոյն:

Անկեղանոցին խահուէն կը գանուի ամէն ծխալաճառներու եւ մանրալաճառներու քով, բաւական է որ այդ անունով փնտռուի վաճառողներէն:

Խանութպանք պէտք է գլխին վաճառման կեղրոնատեղին, որ է Ղալաթիա Զինճիլլի խանի կից, Եէնի-Ճամի ճամադէսի, թիւ 70:

Արտօնագիր Ա. ՍԱԲՍԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՍԱՐԵԱՆ
(Նախկին ՊԱՂՏԱՏԵԱՆ Տպարան)
Կ. Պոլիս, Սուրբան Համալ 14.